

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitettujen lintulajien pesinnän häirintää

Hakija

Jouni Lamminmäki

Asia

Lupahakemus selkälokki- ja kalatiirakolonioiden kuvaamiseen tutkimustarkoituksessa Asikkalassa ja Sysmässä, Hämeessä.

Hakemus

Lupaa haetaan riistakameroiden ja videokameroiden asentamiseen selkälokkien (*Larus fuscus*) ja kalatiirujen (*Sterna hirundo*) pesimäkolonoihin Asikkalassa ja Sysmässä. Kolonioissa (Asikkalan Munaluoto, Sysmän Punapäänluoto ja Sysmän Lohiluoto) pesii sekaisin selkälokkeja, kalatiiroja ja harmaalokkeja. Harmaalokkien osalta hakemus siirrettiin Suomen riistakeskukselle. Asiasta on tehty 22.1.2025 myönteinen päätös (EH-41B_00001_2025). Lupaa haetaan pesimäkaudelle vuosille 2025–2028.

Risto Juvaste on toteuttanut vastaavanlaisia pesien kuvaushankkeita kahdella poikkeusluvalla (VARELY/419/2020 ja VARELY/290/2021). Edellä mainittujen poikkeuslupien mukainen pesäkuvaus on koettu erittäin hyödylliseksi ja suojelua edistävää tietoa tuottavaksi, eikä kuvaamisen ole koettu häiritsevän pesintää. Linnut eivät esimerkiksi ole reagoineet kamerapään liikkeisiin tai ääneen ja pesivät aivan kameroiden läheisyydessä.

Tutkimuksen tarkoitus

Lupaa selkälokkien pesäkuvausten toteuttamiseen haetaan tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuslupan perusteena on erittäin uhanalaisen selkälokin ja muunkin linnuston tutkimus- ja suojelutyö. Kameraseurannan tavoitteena on selvittää syitä selkälokkikolonioiden poikastuoton romahtamiseen Päijänteen alueella. Kameraseurannan avulla saadaan pesintää häiritsemättä tietoa voimakkaasti lisääntyneiden merikotkien ja muiden lintujen aiheuttamasta saalistuspaineesta, pienpetopaineesta sekä selkälokkien käyttäytymisekologiasta, kuten lintujen reviiririidoista, haudonnasta ja poikashuollosta. Kameraseurannalla on myös ilkeä ja häirintää estävä suora suojeluvaikutus. Kuvauksella on lisäksi ympäristökasvatuksellisia tavoitteita, sillä kuvan välittämistä koloniasta voidaan vaikuttaa positiivisesti ihmisten mielikuviin lokeista. Kuvaa tullaan välittämään yleisön nähtäville.

Menetelmät

Kuvausta toteutetaan lähettävillä videokameroilla. Tavoitteena on saada vuosien 2025–2028 tutkimukseen mukaan kaksi luotoa Päijänteeltä, joihin asennetaan videokamerat, joista molemmat lähettäisivät kuvaa julkiseen verkkoon yleisön nähtäville.

Kameroiden sijoituspaikkoja ei tulla paljastamaan tutkimuksen aikana yleisölle. Kameroiden lopullinen määrä ja sijoittelu riippuu hankkeen saamasta rahoituksesta. Tutkimushankkeen aikana videokamerat sijoitetaan paikkoihin, josta hakijalla on monivuotinen kokemus lokeista, ja ne sijoittuvat Hämeen ELY-keskuksen toimialueille seuraavasti:

Kameralaitteistona on tarkoitus käyttää Reolinkin PTZ-kameroita (tai vastaavia), jotka saavat virran AMG akuista, joita ladataan aurinkopaneelien avulla sekä yhteydet toteutetaan GSM-tekniikan avulla. Videokamerat varustetaan yhdellä aurinkopaneelilla ja akulla sekä lähetinyksiköllä.

Kameroiden käyttö ei edellytä asentamisen jälkeen käyntiä koloniassa, sillä data ja kuvat siirtyvät lähetinlaitteen kautta automaattisesti "pilveen". Asentaminen toteutetaan ennen pesintäkauden alkamista. Huoltoihin on mahdollisuus, kun pesällä käydään joka tapauksessa rengastuksen yhteydessä tai käynti sovitetaan muuten pesinnän kannalta mahdollisimman vähän häiriötä aiheuttaen. Jos huoltotarve syntyy pesinnän vaiheessa, jossa hylkäyksen riski on suuri ja syntyy vaara pesinnän tuhoutumiseen, jätetään huolto kokonaan tekemättä ja käytännössä kuvaaminen päättyy siltä osaa siihen.

Hakijalla on kokemusta maakotkan pesien kameraprojekteista useammalta vuodelta, vastaavilla laitteistoilla. Hakijalla on voimassa oleva rengastuslupa ja hakija on vastuussa hankkeesta. Kameroille haetaan tarvittavat maanomistajien luvat sekä mahdolliset luvat luonnonsuojelualueilla liikkumiseen, jos kuvausta päädytään toteuttamaan luonnonsuojelualueilla. Lisäksi hakija vastaa muista tarvittavista viranomaisluvista.

Määräykset, joita hakemus koskee

Selkälokki ja kalatiira ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja. Lisäksi selkälokki on erittäin uhanalainen.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan selkälokki- ja kalatiirakolonioiden kuvaamiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.12.2028 asti Asikkalassa ja Sysmässä.
- 2 Kameralaitteistot tulee asentaa ja purkaa pesimääjan ulkopuolella.
- 3 Kuvaaminen ja laitteiston huolto eivät saa vaarantaa selkälokkien, kalatiirojen ja muiden kohteilla mahdollisesti pesivien rauhoitettujen lintujen pesintää. Mikäli kuvauksen havaitaan merkittävästi häiritsevän pesintää, tulee laitteisto poistaa pesintää mahdollisimman vähän häiriten.
- 4 Käytettävät laitteet ja välineet on sijoitettava maastoon siten, että ne eivät houkuttele ulkopuolisia henkilöitä pesän läheisyyteen. Kuvauskulmat tulee rajata siten, ettei paikka ole tunnistettavissa tai muuten tule julkiseksi.
- 5 Internetsivustoilla, joilla pesintäkuvaa mahdollisesti jaetaan julkisesti, tulee olla maininta, että kuvaukselle on myönnetty luonnonsuojelulain mukainen lupa poiketa rauhoitettuja lintuja koskevista rauhoitussäännöksistä. Samassa yhteydessä on ilmoitettava tämän päätöksen asianumero VARELY/86/2025.
- 6 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 7 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.

- 8 Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
- 9 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 10 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Hämeen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 11 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/86/2025 varustettuna. Raportista tulee ilmetä 1) kameroiden asennus- ja purkuajankohdat ja sijainnit sekä 2) mahdollisten huoltotöiden tarve, kesto ja ajankohdat. Lisäksi tulee 3) antaa yhteenveto kuvamateriaalin alustavista tuloksista, kuten pesintätuloksesta, 4) arvioida kuvauksen vaikutusta lintujen pesintään ja 5) arvioida kuvatuissa kolonioissa pesineiden selkälökkien, kalatiirujen ja mahdollisten muiden lintujen määrät.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimustarkoituksessa. Kuvamateriaalin keräämisellä ja analysoimisella saadaan sekä selkälokin perusbiologian tuntemuksen että suojelutyön kannalta merkittävää tietoa. Kuvaus tuottaa tietoa mm. saalistuspaineesta ja käyttäytymisekologiasta. Samoissa kolonoissa pesii harmaalokkeja ja kalatiiruja, ja myös niistä voidaan oppia uutta. Lisäksi kuvamateriaalia julkaistaan, jolloin sillä on ympäristökasvatuksellinen merkitys. Muuta tyydyttävää tai vähemmän lajien pesintää häiritsevää keinoa vastaavan tiedon saamiseksi tutkimus- ja suojelukäyttöön ei ole osoitettavissa.

Pesäkuvauksen toteuttaminen ei vaaranna selkälokin suotuisan suojelutason saavuttamista tai kalatiiran nykyistä suotuisaa suojelutasoa, sillä toimenpiteillä ei ole lupa merkittävästi häiritä pesintää, eikä muualla toteutetuilla pesäkuvauksilla ole havaittu olevan negatiivisia vaikutuksia pesintään. Sen sijaan kuvamateriaalin avulla voidaan ymmärtää erityisesti uhanalaisen selkälokin kantoihin vaikuttavia tekijöitä paremmin, mikä auttaa suojelutoimien suunnittelemisessa.

Lintudirektiivin 10 artiklan mukaan jäsenmaiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artiklat 1, 10

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin pesimäajalle ajoittuviin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi yleistiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut yksikönpäällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Hämeen ELY-keskus kirjaamo.hame@ely-keskus.fi

Hämeen poliisilaitos kirjaamo.hame@poliisi.fi

Sysmä kirjaamo@sysma.fi

Asikkala kirjaamo@asikkala.fi

SLL Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri etela-hame@sl.fi

Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry. info@tapiolary.com

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry. (PHLY) phly@phly.fi

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/86/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/86/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää Liisa 20.02.2025 13:55

Ratkaisija Mattila Olli 20.02.2025 14:18

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 1. krs, 13100 Hämeenlinna

Puhelin: 029 56 42210

Telefax: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.